

Een exploratieve studie van mondelinge taalproductieproblemen bij Arabischtalige afasiepatiënten in Nederland.

Gepubliceerd: 18-08-2011 Laatste bijgewerkt: 28-04-2024

Het beantwoorden van de vraagstelling: Op welke maten lijken Arabischtalige afasiepatiënten af te wijken van op leeftijd en (premorbid)taalniveau gematchte niet-taalgestoorden volwassenen bij een analyse van de spontane taal volgens de richtlijnen...

Ethische beoordeling	Goedgekeurd WMO
Status	Werving gestart
Type aandoening	Centraal zenuwstelsel vaataandoeningen
Onderzoekstype	Observationeel onderzoek, zonder invasieve metingen

Samenvatting

ID

NL-OMON35165

Bron

ToetsingOnline

Verkorte titel

Mondelinge taalproblemen bij afasie in het Arabisch.

Aandoening

- Centraal zenuwstelsel vaataandoeningen

Synoniemen aandoening

Afasie na een CVA, taalproblemen na een beroerte

Betreft onderzoek met

Mensen

Ondersteuning

Primaire sponsor: Slotervaartziekenhuis

Overige ondersteuning: geen

Onderzoeksproduct en/of interventie

Trefwoord: afasie, Arabisch, ASTA, taalproductie

Uitkomstmaten

Primaire uitkomstmaten

De verschillen per onderzoeksgroep op de volgende taalmaten uit de ASTA:

- Het aantal herhalingen, minimale responsen, neologismen, echolalieën en stereotypen.
- Het aantal zelfstandig naamwoorden.
- De diversiteit (type-tokenratio) van de gebruikte zelfstandig naamwoorden.
- Het aantal lexicale werkwoorden.
- De diversiteit (type-tokenratio) van de gebruikte lexicale werkwoorden.
- Het aantal semantische parafasieën.
- Het aantal fonologische parafasieën.
- Het aantal modalen en koppelwerkwoorden.
- De gemiddelde uitingsslengte (Mean Length of Utterance, MLU).
- Het percentage correcte uitingen.
- De finietheidsindex.
- Het aantal gebruikte bijzinnen.

Tijdens deze kwalitatieve analyse wordt er tevens gelet op andere (niet in de ASTA genoemde) maten waarop regelmatig afwijkingen worden opgemerkt. Indien deze aanwezig zijn worden ook deze geteld geanalyseerd.

Secundaire uitkomstmaten

Nvt

Toelichting onderzoek

Achtergrond van het onderzoek

Aanleiding en achtergrond:

Voor de diagnostiek van taalproductieproblemen bij volwassen Arabischtalige CVA-patiënten zijn de mogelijkheden zeer beperkt wegens het tekort aan diagnostiekmateriaal. Dit komt doordat er in zowel de Arabischtalige landen als daarbuiten er nog weinig wordt ontwikkeld op het gebied van de afasiediagnostiek en -behandeling in het Arabisch, mede door het tekort aan kennis en specialisten op deze gebieden.

Bij de doelgroep Arabischtalige afasiepatiënten vindt in Nederland diagnostiek vaak aan de hand van (naar het Arabisch vertaalde) Nederlandstalige tests plaats, of aan de hand van observaties van de logopedist of familieleden van de patiënt. Wanneer een Arabischsprekende logopedist wel aanwezig is kan diagnostiek soms aan de hand van de Arabischtalige Bilingual Aphasia Test (El Abidi & Mismoeni, 1987) plaatsvinden. Dit is een zeer uitgebreide taaltest die naar het Arabisch is vertaald vanuit de Engels- en Franstalige originelen (Paradis, 1987). Het simpelweg vertalen van een test is echter niet voldoende voor de validering ervan omdat de syntactische (grammaticale) en semantische (betekenis houdende) structuren per taal sterk kunnen verschillen. Een diagnostisch instrument op basis van de Arabische taal zou daarom wenselijk zijn.

Uitgebreid onderzoek naar de verworven taalstoornissen bij afasiepatiënten in het Arabisch heeft hiervoor echter internationaal niet plaatsgevonden. Enkele onderzoeken naar stoornissen in de morfologie (Mimouni & Jarema, 1997) of de betrouwbaarheid van een vertaalde versie van de verkorte Akense Afasietest (AAT, Graetz, De Bleser & Willmes, 1992) (van der Meij, 2010) zijn wel gepubliceerd. Hierbij komt er uit het onderzoek van van der Meij naar voren dat de vertaalde verkorte AAT niet betrouwbaar is bij de afasiediagnostiek in het Arabisch. Deze onderzoeken zijn echter klein van omvang en aantal proefpersonen en bieden daarmee niet voldoende informatie voor het ontwerpen van een taaltest die wel betrouwbaar is in het Arabisch.

Om gericht taalproductieproblemen bij Arabischtalige afasiepatiënten te kunnen vaststellen is aanvullend onderzoek naar de kenmerken van afasie in het Arabisch van belang. Zo zal het met de opgedane kennis mogelijk zijn Arabischtalige afasiepatiënten in het Slotervaartziekenhuis en Reade beter te informeren over de aanwezige vorm en ernst van afasie. Indien nodig en gewenst kan deze patiëntengroep vervolgens gericht worden behandeld. De resultaten van dit onderzoek kunnen vervolgens in eerste instantie aanknopingspunten geven voor verder onderzoek naar afasie in het Arabisch, en de ontwikkeling van

specifiek diagnostiek- en behandel materiaal in de toekomst.

Een spontane taalanalyse is een goed gevalideerde diagnostiekmethode voor de beoordeling van de spontane taalproductie bij afasiepatiënten. In Nederland wordt hiervoor de Analyse van Spontane taal bij Afasiepatiënten (ASTA, Boxum, van der Scheer & Zwaga, 2010) gebruikt, opgesteld en genormeerd voor het Nederlands door de Vereniging voor de Klinische Linguïstiek (VKL). Aan de hand van verschillende lexicale maten (bijvoorbeeld het aantal en de diversiteit van de gebruikte zelfstandig naamwoorden en de gemiddelde utingslengte) kan kwalitatief en kwantitatief worden beoordeeld of een afasiepatiënt in zijn spontane taalproductie afwijkt van de (Nederlandse) norm. Daarnaast kan bij de individuele patiënt de ontwikkeling van de afasie over een langere periode worden geëvalueerd.

Omdat de ASTA zich richt op de linguïstische beoordeling van de al gesproken taal en het niet een vooraf opgestelde test is, kan deze ook worden gebruikt voor de beoordeling van de Arabische taal. Er is namelijk niet sprake van vooraf opgestelde taken die de afasiepatiënt dient uit te voeren (en die misschien niet goed aansluiten op de premorbide taalbeheersing). De taal die de persoon in een interview spontaan produceert wordt daarentegen geanalyseerd, en vervolgens vergeleken met een norm. Er wordt dus gewerkt met de taal die er is, in plaats van met taken die mogelijk (pre-existent) niet uitvoerbaar zijn. Voor het Nederlands bestaan de nodige normindicaties al. Voor het Arabisch zou echter nog een indicatie van de norm moeten worden opgesteld om te kunnen bepalen wanneer er sprake is van een taalproductiestoornis.

Dit onderzoek zal zich richten op deze vergelijking van Arabischtaligen met en zonder afasie op basis van de spontane taal. Er zal worden geprobeerd te meten op welke linguïstische kenmerken Arabischtalige afasiepatiënten afwijken van op leeftijd, opleidingsniveau en (pre-morbide) taalniveau gematchte niet-taalgestoorde Arabischtalige volwassenen. In dit onderzoek zullen de scores van de niet-taalgestoorde controlegroep functioneren als een normindicatie. Hoewel dit een normindicatie en niet een normgegeven is kan deze functioneren als handvat voor het uitvoeren van verder onderzoek naar de spontane taal bij Arabischtalige afasiepatiënten.

Doel van het onderzoek

Het beantwoorden van de vraagstelling:

Op welke maten lijken Arabischtalige afasiepatiënten af te wijken van op leeftijd en (pre-morbide)taalniveau gematchte niet-taalgestoorde volwassenen bij een analyse van de spontane taal volgens de richtlijnen van de ASTA?

Deelvragen:

-Is het aan de hand van kwalitatieve analyse van de Arabische taalproductie volgens de richtlijnen van de ASTA (in de huidige vorm) mogelijk een taalproductiestoornis te analyseren als aanvulling op de (differentiaal)

diagnostiek?

-Welke maten lijken geschikt te zijn voor het differentiaal diagnosticeren van taalproductieproblemen bij Arabischtalige afasiepatiënten?

-Welke aanvullende Arabische (taalspecifieke) maten lijken vereist te zijn voor het differentiaal diagnosticeren van taalproductieproblemen bij Arabischtalige afasiepatiënten?

Onderzoeksopzet

Onderzoeksopzet

Om een onderscheid te maken tussen de normale en de gestoorde taalproductie bij afasie dient de mondelinge taalproductie van twee onderzoeksgroepen te worden geanalyseerd, namelijk die van een niet-taalgestoorde Arabischtalige populatie (controlegroep) en die van Arabischtalige patiënten met een fatische taalproductiestoornis (onderzoeksgroep). De personen uit beide groepen dienen daarbij van vergelijkbare leeftijd, opleidingsniveau en herkomst te zijn, met een vergelijkbare (premorbid) taalbeheersing van het Arabisch.

Bij zowel de controle- als de onderzoeksgroep wordt de premorbide taalvaardigheid in kaart gebracht aan de hand van een vragenlijst die wordt ingevuld door de deelnemer of een naast familielid. Deze vragenlijst zal zowel in het Arabisch als in het Nederlands beschikbaar zijn en omvat een inventarisatie van onder andere de volgende gegevens; de mate van het gebruik van het Arabisch (en andere talen) in het dagelijks leven, de leeftijd van verwerving van het Arabisch en de taalvormen (mondeling ten opzichte van schriftelijk) die de deelnemers hanteer(d)en.

Vervolgens vindt in het Arabisch een interview plaats van ongeveer een half uur. In dit interview worden gestandaardiseerde vragen gesteld, volgens de richtlijnen van de ASTA. Hierbij gaat het om vragen betreffende de familie, werk en hobby's. Het gehele interview wordt door middel van audio-opnameapparatuur opgenomen voor latere analyse.

Op basis van de audio-opnames vindt vervolgens een transcriptie en analyse van de geuite taal plaats. Dit verloopt volgens de richtlijnen van de ASTA (Boxum, van der Scheer & Zwaga, 2010).

Indien hier behoefte aan is worden patiënten op de hoogte gehouden van de resultaten van het onderzoek.

Setting

Arabischtalige CVA-patiënten die in revalidatie dagbehandeling (RDB) zijn bij Reade, locaties Slotervaartziekenhuis, Jan van Breemenstraat en Overtoom worden voor dit onderzoek benaderd. Wanneer sprake is van een RDB in de drie locaties worden deze locaties als onderdeel van Reade beschouwd. Het onderzoek zelf vindt op deze verschillende locaties direct voor of na de logopedische behandeling plaats om belasting van de deelnemers zoveel mogelijk te beperken.

Inschatting van belasting en risico

Nvt

Contactpersonen

Publiek

Slotervaartziekenhuis

Louwesweg 6
1066EC Amsterdam
NL

Wetenschappelijk

Slotervaartziekenhuis

Louwesweg 6
1066EC Amsterdam
NL

Locaties

Landen waar het onderzoek wordt uitgevoerd

Netherlands

Deelname eisen

Leeftijd

Volwassenen (18-64 jaar)
65 jaar en ouder

Belangrijkste voorwaarden om deel te mogen nemen (Inclusiecriteria)

CVA in de linker hersenhelft, waardoor een fatische taalproductiestoornis is ontstaan.
Rechtshandig.

De moedertaal is het (Marokkaans)Arabisch.
De voertaal thuis is het Arabisch.

Belangrijkste redenen om niet deel te kunnen nemen (Exclusiecriteria)

De aanwezigheid van ernstige gehoorproblematiek, of andere ernstige (niet aan de afasie gerelateerde) (begrips)problemen die de communicatie hinderen.

De premorbide aanwezigheid van taalproblemen.

De premorbide aanwezigheid van neurologische problemen.

De aanwezigheid van herseninfarcten in de rechterhemisfeer.

De aanwezigheid van een ernstige afasie waardoor taalproductie op (kort) zinsniveau niet mogelijk is.

De aanwezigheid van een ernstige dysartrie of verbale apraxie waardoor taalproductie onvoldoende transcribeerbaar is.

Onderzoeksopzet

Opzet

Type:	Observationeel onderzoek, zonder invasieve metingen
Onderzoeksmodel:	Anders
Toewijzing:	Niet-gerandomiseerd
Blinding:	Open / niet geblindeerd
Controle:	Geneesmiddel
Doel:	Diagnostiek

Deelname

Nederland	
Status:	Werving gestart
(Verwachte) startdatum:	01-12-2011
Aantal proefpersonen:	30
Type:	Werkelijke startdatum

Ethische beoordeling

Goedgekeurd WMO

Datum: 18-08-2011

Soort: Eerste indiening

Toetsingscommissie: METC Slotervaartziekenhuis en Reade (Amsterdam)

Registraties

Opgevolgd door onderstaande (mogelijk meer actuele) registratie

Geen registraties gevonden.

Andere (mogelijk minder actuele) registraties in dit register

Geen registraties gevonden.

In overige registers

Register	ID
CCMO	NL37739.048.11